

Old Go

*Kwartaaluitgave van de
Harense Historische Kring*

*Bevat geschiedenis en genealogie
uit en om de gemeente Haren*

1e jaargang
Editie december 2010

Gewoon wat mooie oude plaatjes uit Haren

Colofon

Dagelijks bestuur:

Voorzitter

Ali Bakker
Kamperfoelieweg 54, 9753 EP Haren
tel: 0505340834
e-mail: aliabakker@home.nl

Penningmeester

Ria Boomsma-Hordijk
Kamperfoelieweg 29, 9753 ER Haren
tel: 0505346441
e-mail: m_hordijk@hotmail.com

Secretariaat/Redactie

Rika Pater
Kerkstraat 12, 9479 PK Noordlaren
tel: 0626308497
e-mail: rika.is@home.nl

Public relations

Bonno van der Horst
Fazantenlaan 4, 9751 ET Haren
tel: 0505434177
e-mail: bonhorst@planet.nl

Bestuurslid

Jan Dijkema
Rijksstraatweg 62, 9756 AH Glimmen
tel: 0504061646
e-mail: ja.dijkema@planet.nl

Bestuurslid

Ab Deelman
Rijksstraatweg 313b, 9752 CE Haren
tel: 0505343434
e-mail: deelmana@kpnplanet.nl

Rabobank: 1570.71.286 tnv.
Harense Historische Kring "Old Go".

Lay-out: Rika Pater

Inhoud

Van de redactie	2
Van de voorzitter	2
Vergeten route	3
Verhalen uit Haren	7
Oproepen en Vragen	8
Expositie Westerveen	9
Foto's Hoornse dijk	11
Aanmeldingsformulier	12

*Kwartaaluitgave van de
Harense Historische kring*

*Bevat allerlei gegevens over Haren
van vroeger*

Www.oldgo.nl

Van de redactie

Heel veel te vertellen en weinig ruimte.
Het blad kan wel 100 pagina's worden.
Heeft U nog mooie foto's op zolder?
Of wilt U iets anders kwijt in ons blad?
Dan mag U het altijd sturen.
Heeft U vragen of oproepen meld U dan.

Let vooral eens op de geweldig mooie foto's
van de Hoornse dijk. Voor altijd bewaard.

Het raadsel van het mooie huis.

Zonder onze leden kan de vereniging niet
bestaan, maar ook niet bloeien.

Rika Pater

Van de voorzitter

Dit is de tweede uitgave van ons blad van de vereniging Harens
Historische Kring "Old Go".
Sinds de oprichting in januari 2010 is er al veel gebeurd.
Ons ledenbestand groeit gestaag.

We hebben inmiddels vier bijeenkomsten georganiseerd in de
Tiehof in Onnen, met verschillende onderwerpen:
Over de "Stolpersteine", over de Vos Reigers en de Wolf, over de
eerste predikanten in Haren en de heer Rutgers heeft dia's getoond
van oude foto's uit Glimmen.

In het Schathoes in Glimmen hebben we een zeer interessante
lezing gehad over vroegere buitenplaatsen gekoppeld aan het
Huis te Glimmen. Ook was er een oude kaart van 1830 van Glimmen te bezichtigen.

We hebben al veel aan de weg getimmerd. Er waren interviews met Haren de Krant, met
het Harener Weekblad, de Seniorenkrant.

Om de twee weken verzorg ik voor radio Haren FM een rubriek over de geschiedenis van
de gemeente Haren. Vaak nodig ik dan gasten uit die veel over een bepaald onderwerp van
de plaatselijke geschiedenis weten. Zo zijn er al een aantal leden van Old Go geweest.
Samen met de gemeente Haren denken we mee over het programma voor de Monumentendag.
Er zijn contacten met historische verenigingen in de Regio Hoogezand, Slochteren en
Harkstede om eventueel een gemeenschappelijk project te organiseren.

Er staan een tweetal tentoonstellingen op stapel in samenwerking met Haren 850 jaar.
We gaan nog meer samenwerken met Haren de Krant in de vorm van artikeltjes over de
geschiedenis van Haren.

Kortom heel veel activiteiten. Het bestuur is hard bezig om alle activiteiten vorm te geven.
Wilt u actief meedoen? Heel graag, want hoe meer mensen, hoe meer we kunnen
aanpakken en ontwikkelen.

De werkgroep oude verhalen van markante inwoners is opgezet. Deze groep kan nog wel
wat menskracht gebruiken.

We hebben ook op de Kunst/ Cultuurmarkt gestaan, om nog meer bekend te worden.
En dat bleek ook een groot succes

Hartelijke groeten, mede namens het bestuur,
Ali Bakker

Vergeeten route van Haren naar het zuiden

Op de kaart van Theodorus Beckeringh van 1781 loopt een door bomen omzoomde weg tussen de Rijksstraatweg en de Onnerweg (zie bijlage 1). Over de vraag, welke weg wordt hier aangegeven, is al veel discussie geweest.

De Militair-topografische kaart (1792-1794) door Hoittinger, Snoek en van der Wijck, geeft op dit gebied enige duidelijkheid.(zie bijlage 2). Op deze kaart is duidelijk een verlengd tracé van de Nieuwlandseweg te zien, lopende door het Onnerveen, nu het Westerveen, later van elkaar gescheiden door de spoorweg. Dit tracé loopt dood in het verkavelde Westerveen.

Direct achter de tegenwoordige spoorweg is het tracé weer terug te vinden genoemd Vlasoordsteeg. Deze kruist de Gieselgeer en gaat verder als Pallandsteeg. Vóór het eerste perceel aan de Pallandsteeg slaat een oude weg linksaf, welke is te volgen door de oude bomen en diverse bebouwingen. Dit tracé ligt verder het meest voor de hand omdat het relatief hoog ligt. Mogelijk valt dit tracé deels samen met de huidige Onner-esweg. Een andere mogelijkheid is via de westkant van het veentje, maar dit tracé is zeer laag gelegen.

Aan de perceelgrenzen is nog te zien dat het tracé ongeveer aansluit op de weg naar Noordlaren in de omgeving van de Velakkersweg. Zie voor het laatste deel van het tracé (bijlage 3) Topografische Militaire kaart Eelde 1913.

Waarom is deze weg vergeten of in onbruik geraakt?

Vanuit Haren gezien als verbinding naar het “nieuwe land” lijkt dit logisch, immers het veen in het Westerveen is gebruikt als turf en later aangemaakt en verkaveld. Hiermee heeft dit tracé langzamerhand zijn functie als doorgaande route verloren en heeft meer een agrarische bestemming gekregen. Het zelfde geldt voor de rest van het tracé dat ook werd opgesplitst in afzonderlijke landweggetjes. Ook zijn grote gedeelten door latere ruilverkavelingen verdwenen.

Tevens kon genoemd tracé niet concurreren met de latere Rijksstraatweg / Hooge Heereweg enerzijds en de Onnerweg anderzijds; immers deze liggen op natuurlijke hoogten. Met de aanleg van de spoorweg Groningen-Assen, ongeveer 1872, werd een scherpe scheiding door dit gebied getrokken. Samen met de verkaveling van de Onnerpolder is dit de zwaarste ingreep geweest.

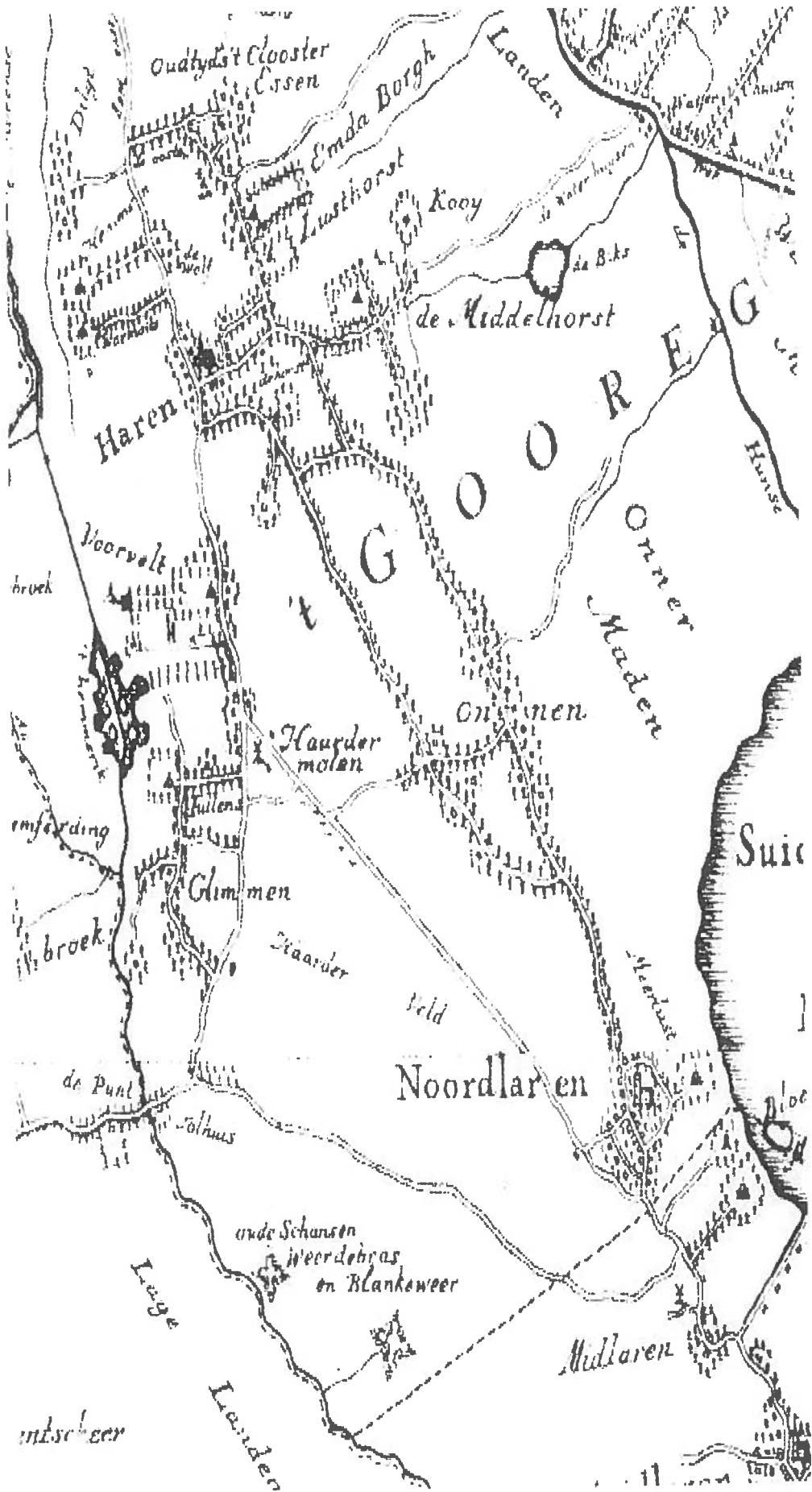
Hiermee heb ik uw aandacht willen vragen voor dit tracé. Naar onlangs is gebleken is de discussie over dit gebied nog niet gesloten. Tot dusverre is nl. niet onomstotelijk bewezen dat deze verbinding er geweest is.

Graag uw aanvullingen of opmerkingen:

Voor de Harense Historische Kring ‘Old Go’,
Ab. Deelman.

Bijlage 1

4

6
7

bijlage 2

NAAR DEN

1000 m

1000 m

1000 m

1000 m

10 11 12
132 133 134
1943

N 110

EELDE.

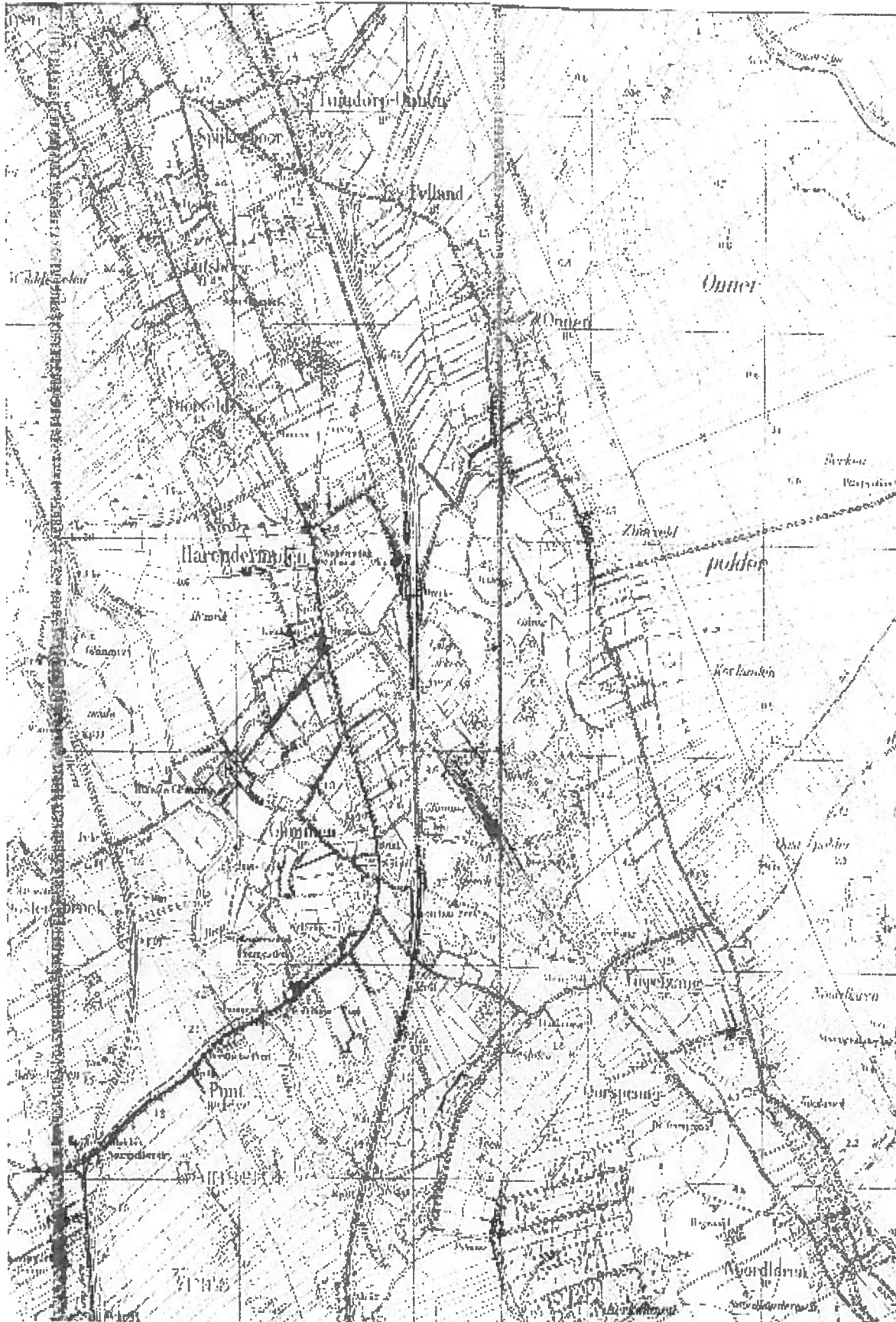
Verboud in 1898, 1899, 1900 en 1935.

Schaal 1:25000.

N 17 Grinsingen.

De kadastrale
aankondiging van 1898
en 1900
en de kadastrale
aankondiging van 1935

Bylage 3

Verhalen uit Haren En Oud Harenaren

Toen de gemeente Haren nog groter was -in 1884 is een gedeelte tot aan het Helperdiepje en daarna in 1915 Helpman aan buurman gemeente Groningen afgestaan-, stonden er in de gemeente ook een zestal zaagmolens en woonden er zaagmolenaars.

Hoe we dat weten?

Via het aardrijkskundig woordenboek van Van der Aa bijvoorbeeld, maar ook via het oude kerkhof rond de Dorpskerk in het centrum. Er liggen nog een zestal grafstenen. Eén daarvan dekt het graf van **Pieter Gerrits Mulder**.

Op een klein tekstbordje en de steen zelf is niet aangegeven waar hij is geboren, maar Pieter is geboren in Foxhol en gedoopt in de Ned. Herv. kerk van Kropswolde op 28 september 1784. Hij was zoon van Gerrit Pieters (Mulder), zaagmolenaar te Helpman en Annechien Hendriks (Post). Hij overleed te Helpman (Haren) op 18 februari 1851, oud 66 jaar, bij overlijden van beroep houtkoper.

De familienamen (tussen haakjes) zijn pas ontstaan bij de invoering van de familienamen in 1812, die zoals u misschien weet, door Napoleon bij wet was voorgeschreven.

Pieter Gerrits Mulder was zaagmolenaar in Helpman onder Haren, de zaagmolen stond aan het Winschoterdiep.

Een verhaal over de vele molens in de gemeente Groningen is te vinden in de Groningsche Volksalmanak voor 1931, daarin ook een foto van de zaagmolen 'De Zaaier' van zoon Gerrit Pieters Mulder.

Pieter Gerrits (Mulder) trouwde in Groningen op 26 maart 1806, met **Geesje Jans (Kuipers)**, gedoopt Groningen op 28 december 1785, overleden aldaar in mei of juni 1810, dochter van Jan Roelfs en Elsjie Lukas.

Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren:

* zoon Gerrit, gedoopt Groningen 28 februari 1808 in de Martinikerk te Groningen, de ouders woonden toen 'buiten 't klein poortje' (dwz aan het Winschoterdiep).

Hij huwt als zaagmulder te Haren op 20 april 1829, met de kasteleinsdochter Grietje Jans de Vries, uit Westerlee; en

* dochter Geesje, gedoopt Groningen 6 juni 1810 in de Akerk te Groningen, genoemd naar haar moeder Geesje Jans Kuipers. Deze is bij of direct na de geboorte overleden. Zij trouwt Haren 23 augustus 1845 met Hajo van Bruggen, aannemer, zoon van Jacob Hajo van Bruggen, tolmeester en Aaltje Luning, tolmeesteresse.

Pieter Gerrits Mulder hertrouwt te Haren 17 mei 1815 met **Hindrikje Berends Hindriks (later Bosman)**, geb Helpman in 1782, dochter van Berend Hendriks en Hinderkien Roelofs, landbouwers te Helpman.

Hieruit is een zoon Beerend Mulder geboren te Helpman op 18 november 1816, hij trouwde te Haren op 15 juni 1844 met Grietje Rummerink, dochter van Lucas Rummerink, landbouwer, maar ook assessor en schulte van Haren en Grietje Vos.

R.J. van Wijk

Oproepen en Vragen

Bovenstaande foto is gemaakt van een schilderij. Dit schilderij is in het bezit van een lid. Het huis heeft of staat nog steeds in Haren of Helpman, maar we kunnen het niet vinden. Weet U waar dit huis staat of gestaan heeft?

“In 1960 koopt Unilever ijsfabriek de Hoop in Onnen. Vanaf dat moment worden er OLA-ijsjes in Nederland gemaakt. Gaandeweg worden ijsfabrikanten zoals VAMI, Caraco en Davino door OLA ingelijfd.”

Bovenstaande tekst vinden we op de website van Ola ijsfabrikant.

Vroeger was de ijsfabriek een melkfabriek. Ook in Glimmen heeft een melkfabriek gestaan.

Een werkgroep gaat alles uitzoeken over deze melk/ijsfabrieken.

En natuurlijk zoeken we materiaal (foto's, bedrijfsdocumenten, publicaties, reclame) over dit onderwerp.

Wie voelt zich geroepen om aan deze leuke taak mee te werken?

Helaas is deze foto niet uit Onnen of Glimmen.

Onze eerste echte expositie: Westerveen

Op dinsdagmiddag 9 november 2010 om vier uur heeft burgemeester Boumans de tentoonstelling geopend in Orchideeënkwekerij Reinhart, Westerveen 16.

Het gaat om topografische kaarten van het gebied van het voormalig Onner Veen, het huidige Westerveen.

De tentoonstelling is gratis tijdens openingstijden van de kwekerij te bezoeken.

Erelid

Tijdens de openingsplechtigheid is de heer Rutgers uit Glimmen benoemd tot erelid van Old Go.

Vanaf 1980 heeft de heer Rutgers alles verzameld over de geschiedenis van Glimmen. Hij heeft twee fotoboeken over Glimmen en een boekje over de ijsbaan gepubliceerd.

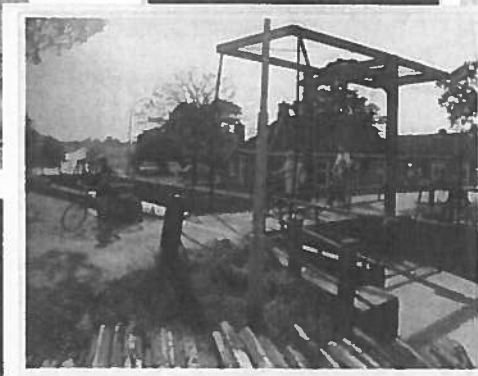
Old Go kan een voortdurend beroep doen op het archief van de heer Rutgers en heeft dit al een aantal keren gedaan. Hij heeft ook een lezing verzorgd.

De expositie is verzorgd door Jan Dijkema en Ab Deelman.
Verder heeft Jan Offereins geholpen met de opbouw.

Er word hard verzameld binnen de vereniging, De eerste foto's zijn gescand.
Deze keer waren het foto's van de Hoornse dijk. Veel personen uit de familie Lok.

PRINTPROFS.NL

QUALITY PRINTING

digitaaldrucken - textieldruk - vlaggen
banieren - reclameborden - geboortekaarten
trouwkaarten - rouwdrukwerk - buttons
stickers - belettering - nabewerking - DTP
borduren van bedrijfs-, en sportkleding

Rijksstraatweg 131 te Haren - 050 534 33 33
www.printprofs.nl - info@printprofs.nl